

ARTISTUL – NEVOIA DE OMENESC ȘI DE OMENIE

Portofoliu al Cercului de Lectură „Ritmurile lecturii”

Revistă școlară de tip portofoliu

Colegiul Național „Garabet Ibrăileanu” Iași

An școlar 2025-2026

DATE OFICIALE

Profesor coordonator

Chiprian Cristina

Redactor al revistei

Cozma Alice Alexandra

Școala

Colegiul Național „Garabet Ibrăileanu” Iași

An școlar

2025-2026

CUPRINS

Artistul – nevoia de omenesc și de omenie

I. Om, omenie și omenesc în cultura și literatura română

1. Un sens al vieții:

Un proiect de lectură: Lampa lui Diogene

- Florita din codru, de Ioan Slavici: discurs de propunere în vederea acordării Nobelului pentru omenie – Cozma Alice Alexandra
- Berenger, din „Rinocerii”, de Eugen Ionescu: discurs de mulțumire – Hatlevik Anna

II. Mitul estetic românesc: viziunea tragică a dualității artistului – Dilema este dincolo de limite, soluția este omenească

III. Exercițiu de lectură și receptare

1. „Mănăstirea Argeșului” – creație populară
2. „Meșterul Manole”, de Lucian Blaga – creație cultă

IV. Texte argumentative despre artist și om

1. Textul suport
2. Texte argumentative: Marciuc Maria, Oiță Sofia, Leaua Ioana

V. Cugetări despre artist și om

1. Cugetări selectate
2. Comentarii de Andrici Faustina, Burtan Calin-Rares, Ciubotaru Narcis-Fabian, Goriac Iustin, Dospinescu Maria, Leaua Ioana, Gîrbaciu Miruna Elena, Iuliana, Ilie Ana-Maria, Istrate Ada-Maria, Mătrescu Alesia, Oiță Sofia, Tănasă Ioana, Șandru Cristina, Farcaș Antonela

VI. Comentarii de text + „Meșterul Manole”, de Lucian Blaga Achiței Daria, Farcaș Antonela

VII. Lectura, o cale prin care devii cu adevărat om

I. OM, OMENIE ȘI OMENESC ÎN CULTURA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1. Un sens al vieții: Un proiect de lectură: Lampa lui Diogene

Proiectul Lampa lui Diogene, al Cercului de lectură „Ritmurile lecturii”, se înscrie în sfera de interes a actualei ediții a Lecturiadei (Nevoia de omenie). Am readus în atenție un exemplu antic al căutării Omului ca valoare în contextul comunității. Dacă filosoful atenian căuta un om cinstit, noi ne-am propus să găsim un personaj literar cu resurse clare de omenie, capabil să reînvie valorile umanității, să reafirme sensul pozitiv de dezvoltare al acesteia. De aceea, ne-au interesat acele opere literare și acele personaje care au purtat o luptă interioară și exterioară cu lipsa de omenie din lume.

Cercul de lectură a desfășurat activități variate, de la sondaje de opinie, discuții de clarificare, până la discursuri de argumentare, de mulțumire și dramatizarea textului literar. Activitățile s-au desfășurat cu elevii/colectivele de elevi ai claselor a IX-a, a X-a (în special de la profilurile științele naturii și științe sociale).

La clasa a IX-a am integrat secvențe de discuții și de opțiuni în cadrul capitolului/temei Confruntări etice și civice, în urma unei introduceri care să precizeze noțiunile (etic, civic). O primă activitate specifică a fost atribuirea de sens termenilor „om” și „omenie”. Am implementat strategia „Care-i părerea ta?”, utilizând fișe de exprimare a opiniei pentru fiecare rând de bănci și acordând atenție cu predilecție răspunsurilor unice (fără recurență). Am constatat că răspunsurile recurente au fost: Om, omenie: să fii bun, să faci bine, să nu urmărești câștigul, să ajuți pe cel aflat în nevoie, să fii demn etc.

Răspunsurile unice/originalale au fost: să știi ce trebuie, să acționezi conform datoriei/în conformitate cu Sfânta Scriptură ș.a. Asupra acestor formulări am purtat discuții. Relația om-divinitate, în precepte etice/religioase, a fost abordată cu mai multă atenție, discutând conceptul de acțiune dezinteresată și citatul biblic „plata ta cea mare va fi în ceruri”.

Concluzia discuțiilor a fost următoarea: Valorile omenești pot trece în literatură, conturând personajul și delimitând eroul/antieroul. În cadrul temei Confruntări etice și civice am studiat fragmentar romanul Pădurea spânzuraților, de Liviu Rebreanu, tragedia Antigona, de Sofocle, drama Rinocerii, de Eugen Ionescu. Evidențiind situația-limită la care au ajuns personajele acestor opere literare, am interpretat relația omului cu destinul său – ca fatalitate, opțiuni, invidie a zeilor sau decădere.

Personajul Berenger s-a remarcat ca individualitate omenească, având calități și defecte, dar a rămas om tocmai pentru că nu a căutat perfecțiunea. Argumentarea sa asupra valorilor umane, asupra condiției umane par eșuate, în raport cu rigoarea argumentativă a lui Jean, însă această înfrângere ideatică susține omenia, deci umanitatea. În legătură cu acest personaj am răspuns la o provocare, iar eleva Anna Hatlevik a realizat un discurs de susținere a candidaturii lui Berenger la Premiul Nobel pentru omenie. Anna a realizat, de asemenea, și discursul de mulțumire al personajului.

La clasa a X-a am realizat o actualizare a basmului cult creat de Marii Scriitori Clasici, prezentând în cadrul Cercului de lectură basmul Florița din codru, de Ioan Slavici (variantă autohtonizată a motivului mitic al invidiei feminine). Am realizat o dramatizare a basmului și am filmat reprezentarea desfășurată în clasă. Membrii Cercului au comentat semnificațiile dezvoltate de Ioan Slavici și prin selecția/interpretarea operată la dramatizare: Florița reprezintă un ideal de frumusețe greu de definit, care estompează celelalte reprezentări. I se atribuie o ascendență nobilă, fenomenală sau divină. Ea reprezintă echilibrul între aspirație și acțiune reparatorie. Ea nu reacționează negativ la nedreptate. Își dorește o familie și un rost al

ei, adoptă o bandă de 12 hoți, pe care îi determină să-și schimbe obiceiurile. Finalul cu totul special al basmului oferă personajului negativ (mama vitregă) șansa să descopere propria eroare, fără o pedeapsă drastică – și aceasta, considerăm noi, cititorii, se datorează în primul rând Floriței.

Personajul Florița a fost prezentat, ca răspuns la provocarea pentru Nobelul Omeniei, de eleva Alice Cozma, din clasa a XI-a, care a realizat discursul de argumentare și pe acela de mulțumire.

Proiectul de lectură „Lampa lui Diogene” a demonstrat că un cititor poate recepta personajul literar sub aspectul profunzimii sale morale, sub aspectul implicării sale în trama operei literare și, în consecință, poate fi evaluat în calitatea sa de Om. Personajul poate fi admirat, iubit, chiar și atunci când noi, cititorii, nu am decodat toate semnificațiile și nu vom putea preciza de ce ne place personajul modest, timid, marcat de neîncredere sau așteptând o ultimă speranță. Poate pentru că rămâne om, asemenea nouă.

Florița din codru, de Ioan Slavici: discurs de propunere în vederea acordării Nobelului pentru omenie

– Cozma Alice Alexandra

Astăzi nu ne-am adunat pentru a premia o invenție, o teorie științifică sau o descoperire care a schimbat cursul istoriei. Ne-am adunat pentru a onora ceva mai rar și mai greu de găsit: omenia adevărată. Iar pentru acest lucru, numele care merită rostit este unul simplu, dar plin de lumină: Florița din Codru.

Florița nu este o eroină a marilor războaie și nici o conducătoare de imperii. Ea nu apare în manuale pentru că a schimbat lumea prin putere sau prin bogăție. Și totuși, tocmai în această simplitate stă măreția ei. Florița este dovada că adevărata noblete nu se măsoară în titluri, ci în felul în care un om își păstrează sufletul curat într-o lume care, adesea, îl încearcă.

Meritul ei nu vine dintr-o singură faptă spectaculoasă, ci dintr-un mod de a trăi. Florița trăiește cu o bunătate calmă, firească, aproape tăcută. Ea nu face binele pentru laudă, nici pentru răsplată. Îl face pentru că așa simte că trebuie să fie un om adevărat. Într-o societate unde mulți caută câștigul personal, ea alege mereu calea inimii.

Gândiți-vă la lumea satului în care trăiește. Nu este o lume ideală. Există neînțelegeri, mândrii rănite, oameni care se grăbesc să judece sau să profite. Într-un astfel de loc, bunătatea poate părea o slăbiciune. Dar Florița demonstrează exact contrariul. Ea arată că omenia este, de fapt, o formă de curaj.

Când cineva este nedreptățit, Florița nu întoarce capul. Când cineva are nevoie de sprijin, ea nu calculează dacă merită sau nu ajutorul. Ea oferă pur și simplu. În acest fel, ea creează în jurul ei o mică insulă de liniște morală. Oamenii pot greși, pot cădea, dar lângă Florița simt că există încă bunătate în lume.

Acesta este primul motiv pentru care merită premiul Nobel pentru omenie: Florița demonstrează că bunătatea constantă schimbă comunități. Nu prin forță, ci prin exemplu.

Al doilea motiv este puterea ei de a rămâne dreaptă într-o lume strâmbă. Mulți oameni sunt buni doar atunci când viața este ușoară. Dar caracterul adevărat se vede atunci când apar încercările. Florița trece prin greutăți, prin nedreptăți, prin momente în care ar fi ușor să devină amară sau răzbunătoare. Și totuși, ea nu își pierde cumpătul sufletească. Ea continuă să creadă în oameni.

Această atitudine are o valoare profundă. Ea arată că omenia nu este o întâmplare, ci o alegere. În fiecare zi, Florița alege să fie bună, chiar dacă lumea nu îi oferă mereu același lucru înapoi.

În al treilea rând, Florița are un dar rar: capacitatea de a vedea binele din oameni. Mulți privesc doar greșelile celorlalți. Florița caută scânteia de omenie care încă există în fiecare. Prin această privire caldă, ea îi face pe oameni să devină mai buni decât erau înainte.

Aceasta este poate cea mai mare putere morală: nu să condamni oamenii, ci să îi ajuți să se ridice.

Premiul Nobel pentru omenie nu ar trebui să fie doar pentru cei care schimbă lumea prin gesturi uriașe. Ar trebui să fie și pentru cei care o schimbă prin bunătate zilnică, prin răbdare, prin suflet curat. Florița face exact acest lucru. Ea transformă viața de zi cu zi într-o lecție despre cum ar trebui să fie oamenii.

Prin felul ei de a trăi, Florița ne amintește un adevăr simplu: civilizațiile nu sunt ținute în picioare doar de legi sau de putere. Ele sunt ținute în picioare de oameni buni.

De aceea, astăzi, spunem cu convingere că Florița din Codru merită premiul Nobel pentru omenie. Pentru că într-o lume complicată, ea rămâne un lucru rar și prețios: un om cu inimă mare și suflet luminos.

— Cozma Alice Alexandra

Berenger, din „Rinocerii”, de Eugen Ionescu: discurs de mulțumire

– *Hatlevik Anna*

Doamnelor și domnilor,

Recunosc că mă simt copleșit primind acest premiu pentru omenie. Dacă cineva mi-ar fi spus, odinioară, că eu, Béranger din Rinocerii de Eugène Ionesco, voi ajunge să fiu considerat un exemplu de umanitate, aș fi zâmbit neîncrezător. Pentru că, trebuie să vă spun sincer, nu m-am simțit niciodată un erou.

La început, eram un om obișnuit. Obosit, dezorientat, poate prea puțin sigur pe mine. Nu aveam forța lui Jean, nici siguranța celor care păreau că știu mereu ce e corect. Și totuși, tocmai această slăbiciune m-a obligat să mă întreb cine sunt și ce vreau să devin. Iar când lumea din jurul meu a început să se transforme, când prietenii mei au ales să devină altceva decât oameni, am înțeles că tăcerea ar însemna complicitate.

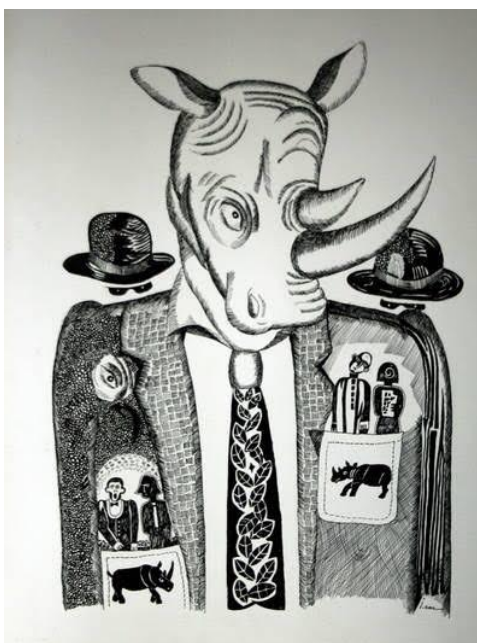
Nu am fost curajos din lipsă de frică. Dimpotrivă, mi-a fost teamă. Mi-a fost teamă de singurătate, de ridicol, de faptul că aș putea rămâne ultimul om într-o lume de rinoceri. Însă am înțeles că, dacă aș fi renunțat la umanitatea mea, nu mi-ar mai fi rămas nimic. De aceea am spus: „Nu mă predau!”. Nu din orgoliu, ci din convingerea că a rămâne om este singura formă de demnitate posibilă.

Dacă primesc astăzi acest premiu, nu îl privesc ca pe o răsplată pentru eroism, ci ca pe o confirmare a unei alegeri simple și, totodată, dificile: aceea de a nu renunța la mine însumi. Omenia nu înseamnă perfecțiune. Înseamnă să îți pese. Să suferi când ceilalți se dezumanizează. Să refuzi să devină indiferent.

Prin urmare, accept acest premiu în numele tuturor celor care, chiar dacă sunt nesiguri, chiar dacă se îndoiesc, aleg totuși să rămână oameni. Pentru că, în cele din urmă, omenia nu este un titlu. Este o rezistență tăcută. Este curajul de a spune „nu” atunci când toți ceilalți spun „da”.

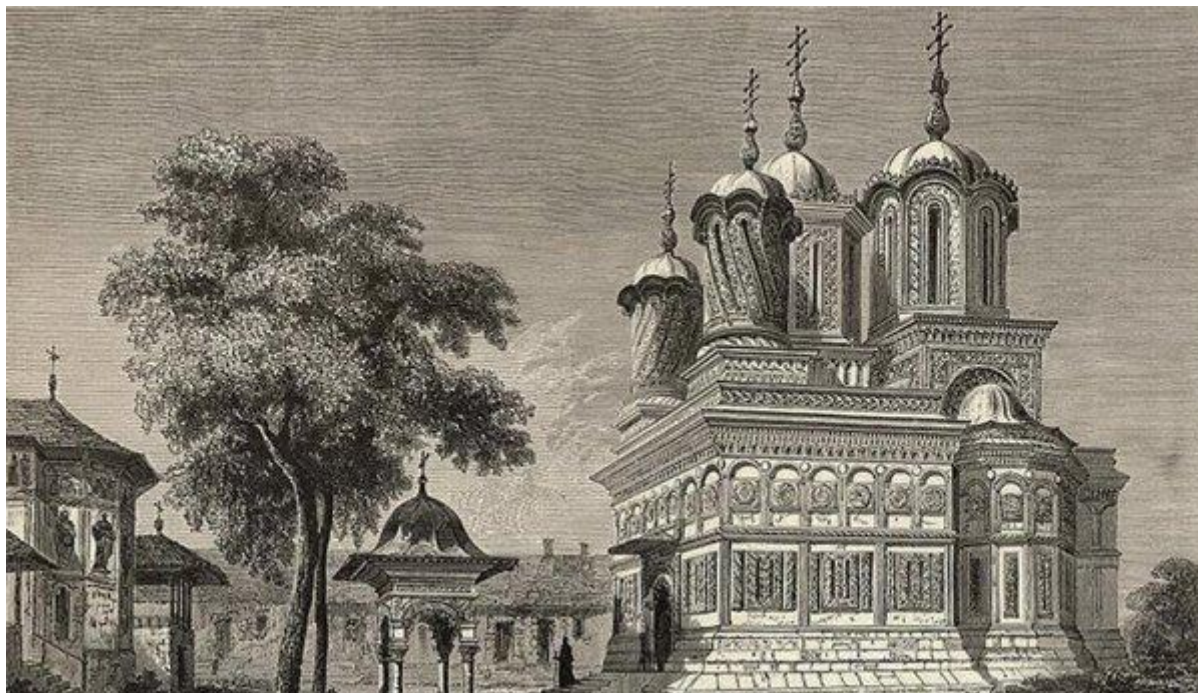
Vă mulțumesc. Și, mai ales, vă rog: rămâneți oameni.

– *Hatlevik Anna*

II. MITUL ESTETIC ROMÂNESC: VIZIUNEA TRAGICĂ A DUALITĂȚII ARTISTULUI

Dilema este dincolo de limite, soluția este omenească

Mitul estetic, numit și mitul creației sau mitul jertfei, își are originile în credințele privind bucuria morții, manifestată în trecut la geți. Această concepție este adaptată sub forma atitudinii senine în întâmpinarea unei morți violente, dar necesare pentru desăvârșirea actului creator. Finalizarea cu succes a procesului creator este condiționată întotdeauna de un mare sacrificiu. Acest mit se află în strânsă legătură cu Mănăstirea Curtea de Argeș, care a inspirat balada „Mănăstirea Argeșului”, versificată de Vasile Alecsandri.

În prim-plan se află Meșterul Manole, al cărui nume este una dintre formele derivate ale numelui Emanuel, având semnificația „Dumnezeu este cu noi”. Acestuia, împreună cu alți nouă meșteri, îi este încredințată de către Negru-Vodă misiunea de a construi o mănăstire deosebită. Numărul nouă este evidențiat de mai multe ori în operă. În numerologie, numărul 9 este considerat unul puternic, reprezentând încheierea unui ciclu și pregătirea pentru începutul altuia, simbolizând împlinirea și desăvârșirea.

Cei nouă meșteri se apucă de lucru, însă nu reușesc, deoarece tot ceea ce construiesc se dărâmă. În căutarea unui răspuns, Meșterul Manole are un vis, o revelație, în care i se spune că numai printr-o jertfă umană construcția va putea fi finalizată. Manole face o înțelegere cu ceilalți meșteri: prima soție, soră sau fiică ce va veni la mănăstire în zori va fi zidită în pereții acesteia.

A doua zi, prima care apare este Ana, soția lui Manole. Numele Ana simbolizează darul lui Dumnezeu, compasiunea și bunavoința, calități pe care le regăsim și în personaj. Totodată, în unele interpretări, acest nume este asociat cu ideea de „viață scurtă” sau destin tragic. Meșterul Manole se roagă și încearcă să își întoarcă soția din drum, însă aceasta este prea devotată și nimic, nici ploile, nici vântul, nu o împiedică să ajungă la el. Astfel, Ana este cea sacrificată. Mai mult, ea este însărcinată, ceea ce transformă jertfa într-una

dublă. Motivul femeii însărcinate simbolizează fertilitatea și oferă garanția că, odată cu sacrificiul, mănăstirea va putea fi ridicată și va dăinui.

După terminarea construcției, Meșterul Manole nu poate suporta povara faptei sale și se aruncă de pe acoperișul mănăstirii. În locul în care cade ia naștere o fântână cu apă sărată. În tradiția românească, cel care zidește o fântână dobândește mântuirea veșnică. Fântâna care apare în locul morții lui Manole sugerează renașterea continuă a creatorilor de frumos. Acest simbol sintetizează sensul cunoașterii pe care îl implică actul creației și eliberarea meșterului de povara crimei săvârșite. Motivul fântânii subliniază încă o dată măreția lui Manole, aceasta putând fi interpretată ca simbol al creației eterne și nepuizabile.

O altă operă aflată în strânsă legătură cu acest mit este drama „Meșterul Manole” de Lucian Blaga. Cele două opere prezintă atât asemănări, cât și deosebiri. Firul epic este asemănător, însă în drama lui Blaga soția meșterului se numește Mira. Numele Mira este interpretat ca însemnând „femeie adusă de peste ape” și simbolizează dragostea și credința. La un moment dat, Manole afirmă: „Între voi două nicio deosebire nu fac, pentru mine sunteți una”, referindu-se la Mira și la biserica pe care o construiește. În această operă, Manole devine simbolul destinului creatorului. Ritualul jertfei reproduce simbolic actul divin al creației lumii. Manole acceptă să își sacrifice iubirea și propria viață în numele unei opere eterne. Motivul jertfei este motivul dominant al dramei, fiind prezentat ca o condiție esențială pentru durabilitatea și trăinicia creației.

III. EXERCITIU DE LECTURĂ ȘI RECEPTARE

1. „Monastirea Argeșului” – creație populară

Prezentarea baladei „Monastirea Argeșului”

„Monastirea Argeșului” este una dintre cele mai reprezentative creații ale folclorului românesc, o baladă epică de o excepțională forță artistică și profunzime simbolică. Aparținând ciclului baladelor populare, opera valorifică un mit arhaic universal – mitul jertfei zidirii – și-l transformă într-o capodoperă a literaturii orale românești.

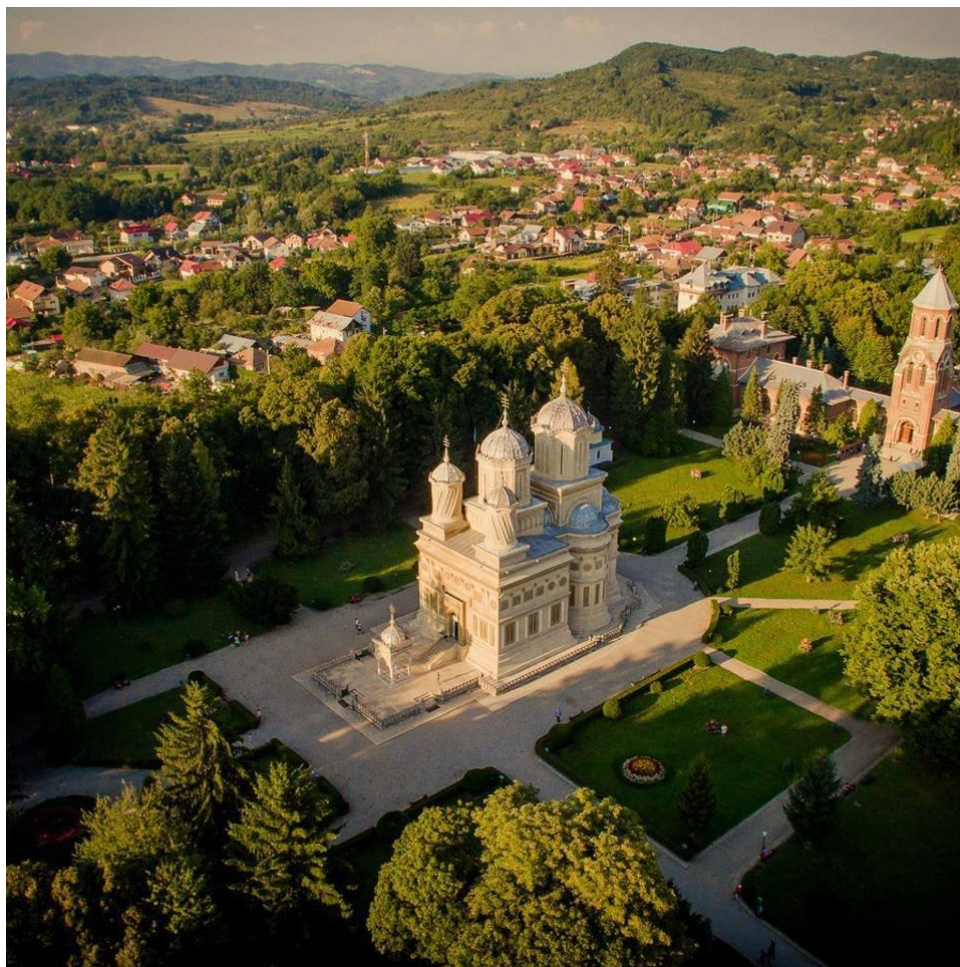
Balada relatează drama meșterului Manole, căruia i se încredințează ridicarea unei mănăstiri mărețe pe malul Argeșului. Zidurile se dărâmă însă noapte de noapte, până când un vis sau un sfat misterios îi dezvăluie soluția: trebuie zidită de vie soția celui dintâi care va veni a doua zi cu mâncare. Soarta crudă face ca tocmai soția lui Manole, Ana, însărcinată, să apară prima. Cu inima sfâșiată, meșterul își îndeplinește datoria. Mănăstirea se ridică splendid, dar Negru Vodă, temându-se de concurență, îi orbește pe meșteri și le taie scările, lăsându-i să moară pe acoperiș. Din locul unde cade Manole izvorăște un izvor tămăduitor.

Mitul jertfei zidirii ocupă locul central. Ideea că orice creație durabilă pretinde o jertfă supremă este străveche și universală (se regăsește la babilonieni, la daci, în legendele baltice sau în basmele românești). În baladă, jertfa Anei nu este doar un act de construcție materială, ci o ofrandă adusă eternității. Ana devine simbolul sacrificiului feminin absolut – matern și conjugal deopotrivă. Prin zidirea ei, frumusețea mănăstirii capătă o valoare sacră, hrănită din durerea umană. Valoarea literară a baladei este extraordinară. Limbajul este sobru, solemn, cu un ritm epic lent care accentuează tragismul. Repetițiile, formulele orale și dialogul dramatic (monologul Anei și al lui Manole) creează o tensiune emoțională

puternică. Imaginea mamei care-și leagă copilul în pânzele în timp ce este zidită rămâne una dintre cele mai cutremurătoare din literatura română. Balada îmbină miraculosul popular cu realismul psihologic, reușind să transforme un mit arhaic într-o operă de o modernitate uimitoare. În plan universal, „Monastirea Argeșului” vorbește despre prețul creației. Orice operă de artă autentică, orice civilizație durabilă implică o renunțare, o jertfă. Tema sacrificiului pentru frumos și pentru comunitate transcende spațiul românesc și atinge marile interogații ale umanității: poate fi creativitatea separată de suferință? Există creație fără moarte? Balada ilustrează, totodată, tragismul condiției umane: meșterul este erou și victimă în același timp, prins între datorie și dragoste.

Prin forța sa simbolică și profunzimea emoțională, „Monastirea Argeșului” rămâne un monument al spiritualității românești și o operă de artă universală, care demonstrează că marile creații ale omenirii sunt întotdeauna botezate cu sânge și lacrimi.

— *Hatlevik Anna*

2. „Meșterul Manole”, de Lucian Blaga – creație cultă

Literatura română a valorificat adesea miturile fundamentale ale existenței umane, iar unul dintre cele mai profunde este mitul creației. În drama „Meșterul Manole”, Lucian Blaga reinterpretează celebra baladă populară și transformă povestea unui meșter constructor într-o meditație filosofică asupra condiției artistului. Pentru Blaga, artistul este o ființă excepțională, aflată într-un conflict permanent între idealul creației absolute și valorile vieții obișnuite. Astfel, prin destinul tragic al lui Manole, autorul ilustrează drama creatorului care trebuie să sacrifice totul pentru a atinge perfecțiunea artistică.

Încă de la începutul operei, Manole apare ca o personalitate ieșită din comun. El nu este doar un simplu meșter, ci un creator înzestrat cu har, capabil să conceapă o construcție unică. Cu toate acestea, orice încercare de a ridica mănăstirea eșuează, zidurile prăbușindu-se în mod misterios. Acest motiv simbolizează dificultățile pe care artistul le întâmpină în procesul creației. Opera perfectă nu poate fi realizată fără suferință, efort și renunțare.

Momentul decisiv al dramei este revelația potrivit căreia mănăstirea poate dăinui doar prin sacrificiul unei ființe umane. Această idee exprimă una dintre concepțiile fundamentale ale lui Blaga: orice creație autentică presupune o jertfă. Artistul nu poate crea valori eterne fără să renunțe la o parte din propria sa existență. În acest sens, sacrificiul Mirei capătă o semnificație simbolică profundă. Ea reprezintă iubirea, viața și echilibrul sufletesc al lui Manole. Zidind-o în pereții mănăstirii, meșterul nu sacrifică doar o persoană, ci însăși fericirea sa.

Drama lui Manole este amplificată de conflictul interior pe care îl trăiește. El este sfâșiat între două idealuri: iubirea pentru Mira și dorința de a finaliza opera. Alegerea creației în detrimentul iubirii evidențiază destinul tragic al artistului. Creatorul autentic nu aparține în întregime lumii obișnuite, deoarece este dominat de aspirația către absolut. În acest sens, Manole devine simbolul omului de geniu, asemănător marilor creatori din cultură, care au sacrificat adesea liniștea personală pentru a realiza opere nemuritoare.

Un aspect esențial al condiției artistului este raportarea la absolut. Manole devine simbolul artistului care depășește condiția umană comună prin puterea de a transforma materia în spirit și efemerul în durabil. El înțelege că opera autentică nu poate fi rezultatul unui efort simplu tehnic, ci al unei implicări totale, care presupune consum interior și suferință.

În concluzie, în drama „Meșterul Manole”, Lucian Blaga conturează imaginea artistului ca ființă excepțională, condamnată să trăiască între aspirația către perfecțiune și prețul dureros al împlinirii acesteia. Prin destinul protagonistului, autorul evidențiază ideea că adevărata creație presupune sacrificiu și că valoarea unei opere este direct proporțională cu intensitatea trăirilor investite în ea. Manole rămâne astfel un simbol al creatorului care, prin jertfă și pasiune, reușește să învingă timpul și să atingă nemurirea prin artă.

— Achiței Daria

IV. TEXTE ARGUMENTATIVE DESPRE ARTIST ȘI OM

1. Textul suport

Se dă textul-suport: Balada „Mănăstirea Argeșului” este strâns legată, în mentalitatea populară, de noțiunea de jertfă.

„Omul nu poate crea nimic desăvârșit decât cu prețul vieții sale. Numai Dumnezeu poate crea fără să-și sărăcească sau să-și diminueze ființa. Omul fiind făptură, fiind el însuși creat, este steril (incapabil, neputincios, inefficient) atâta timp cât nu-și însuflețește creația mâinilor sale cu jertfa sa sau a aproapelui. De aceea, un lucru nou făptuit este primejdios; este o formă a morții, este ceva care încă nu trăiește și nu va putea trăi decât absorbindu-și un suflet – al primei ființe care intră în contact cu el.” (Mircea Eliade)

Redactează un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să exprimi opinia în legătură cu funcția civilizatoare a artistului în raport cu omenirea, făcând referire la balada „Mănăstirea Argeșului”, la drama „Meșterul Manole”, de Lucian Blaga și la experiența ta culturală.

Text argumentativ – Marciuc Maria

Problematica locului pe care artistul îl ocupă în raport cu restul umanității a fost întotdeauna un subiect de reflecție filosofică și estetică. În opinia mea, deși artistul împărtășește cu ceilalți oameni trăsăturile biologice și vulnerabilitățile emoționale, el se distinge printr-o dimensiune existențială unică: necesitatea sacrificiului pentru a atinge perfecțiunea creatoare.

În primul rând, argumentul furnizat de textul suport evidențiază faptul că artistul se distinge prin necesitatea absolută a sacrificiului, o barieră de netrecut pentru omul care caută doar confortul existenței. Citându-l pe Mircea Eliade, fragmentul subliniază că „omul nu poate crea nimic desăvârșit decât cu prețul vieții sale”. Această viziune transformă actul artistic dintr-o simplă îndeletnicire într-un ritual metafizic. În timp ce oamenii obișnuiți își pot păstra integritatea ființei în activitățile lor cotidiene, artistul, simbolizat de meșterul Manole, este obligat să își „diminueze ființa” sau să jertfească ceea ce are mai drag pentru a conferi viață operei. Astfel, artistul depășește condiția umană standard, deoarece el acceptă să schimbe fericirea personală, efemeră, pe o „construcție edificată” care să înfrunte veacurile. El devine un „om fără sărbători” și „fără noroc”, marcat de o suferință incomensurabilă pe care un om obișnuit nu ar putea-o suporta fără a se prăbuși.

În al doilea rând, din perspectivă personală și culturală, consider că artistul se separă de ceilalți oameni prin hipersensibilitatea sa și prin capacitatea de a transforma banalul în mit. Artistul posedă o „vedere” interioară care îi permite să perceapă vibrațiile metaforice ale lumii, acolo unde ceilalți văd doar utilitate sau materie inertă. În cultura universală, geniul este adesea portretizat ca un inadaptat, deoarece el nu se poate mulțumi cu răspunsurile facile ale existenței materiale. Această „neliniște perpetuă”, această imposibilitate de a „închide ochii” în fața adevărului crud sau a frumosului absolut, îl condamnă la o singurătate nobilă. Dacă omul de rând trăiește în lume, artistul trăiește lumea, filtrând-o prin propria durere pentru a o reda într-o

formă care să „ofere mărturie despre forța geniului creator”. El este, prin urmare, un „ales” al suferinței, a cărui misiune este să servească drept punte între profan și sacru.

În concluzie, artistul este într-adevăr un om prin nevoile sale umane, dar se înalță deasupra semenilor săi prin asumarea conștientă a jertfei de sine. Așa cum reiese și din comentariul suport, perfecțiunea artistică rămâne de neatins fără un transfer de vitalitate de la creator la operă. Prin acest act de generozitate tragică, artistul încetează să mai fie un simplu individ, devenind un simbol al forței creatoare care învinge moartea prin cultură.

Text argumentativ – Oiță Sofia-Elena

Consider că artistul nu este un om asemenea celorlalți, deoarece acesta posedă o sensibilitate aparte și un destin marcat de nevoia absolută de creație, care depășește nevoile materiale sau biologice ale omului obișnuit. În timp ce majoritatea oamenilor caută confortul și conservarea propriei existențe, artistul este guvernat de „forțe tainice”, fiind capabil de sacrificii extreme pentru a atinge perfecțiunea.

În primul rând, condiția artistului este definită prin tema jertfei, așa cum reiese din textul suport referitor la balada „Mănăstirea Argeșului” și drama lui Lucian Blaga. Artistul înțelege că o operă desăvârșită nu poate fi creată fără un cost spiritual imens. Manole, spre deosebire de un om comun, acceptă tragismul de a-și sacrifica propria soție, pe Mira, deoarece „omul nu poate crea nimic desăvârșit decât cu prețul vieții sale”. Această capacitate de a alege arta în detrimentul fericirii personale îl plasează pe creator într-o sferă a existenței superioare, dar și profund însingurate.

În al doilea rând, artistul trăiește într-o tensiune permanentă între realitate și ideal. După cum se menționează în comentariu, construcția ridicată rămâne doar o „palidă copie a celei visate”, ceea ce îi provoacă o suferință incalculabilă. Un om obișnuit s-ar mulțumi cu succesul material, însă pentru geniul creator, neputința de a egala perfecțiunea divină devine o tortură interioară. Totuși, prin această luptă, el îndeplinește o funcție civilizatorie, lăsând în urmă valori care înfruntă veacurile.

Un exemplu bun de artist care trăiește această tensiune între realitate și ideal este sculptorul Michelangelo. Când a sculptat statuia lui David, el a muncit enorm pentru a transpune în piatră viziunea sa despre perfecțiunea umană. Cu toate acestea, chiar și el a simțit că statuia, deși o capodoperă, nu putea egala frumusețea și armonia perfectă pe care o avea în mintea sa. Această luptă constantă cu materialul și cu propria viziune, dorința de a atinge imposibilul, este ceea ce îl definește pe artist ca fiind diferit de omul obișnuit, care ar fi fost mulțumit cu realizarea unei opere de artă de o asemenea magnitudine.

Așadar, prin prisma geniului și a jertfei necesare creației, artistul se distinge de restul semenilor săi. Prin urmare, el rămâne o figură mitică, un mediator între uman și divin, a cărui viață este subordonată eternității operei sale.

— Oiță Sofia-Elena

Text argumentativ – Leaua Ioana-Teea

Artistul reprezintă o figură paradoxală a condiției umane: este, în același timp, un om supus limitelor biologice și sociale, dar și o conștiință superioară capabilă să atingă absolutul prin creație. În opinia mea, artistul nu este un om asemenea celorlalți, deoarece el trăiește sub imperativul unei forțe interioare care îi dictează sacrificiul de sine în favoarea operei, transformând trăirea individuală în mit colectiv.

În primul rând, ceea ce îl separă pe creator de restul societății este modul în care acesta își asumă munca, nu ca pe o simplă activitate, ci ca pe un proces de jertfă. Referindu-ne la ideile din comentariul critic despre meșterul Manole, observăm că o operă cu adevărat valoroasă nu poate exista dacă artistul nu îi oferă o parte din propria viață. În timp ce omul de rând urmărește conservarea propriei ființe, artistul acceptă să își diminueze sau chiar să își sacrifice liniștea personală pentru a da viață unei structuri de neatinse pentru ceilalți. Această „insuflare a spiritului” în piatră sau cuvânt transformă un simplu obiect într-o valoare culturală excepțională care oferă mărturie peste secole despre geniul unui întreg popor.

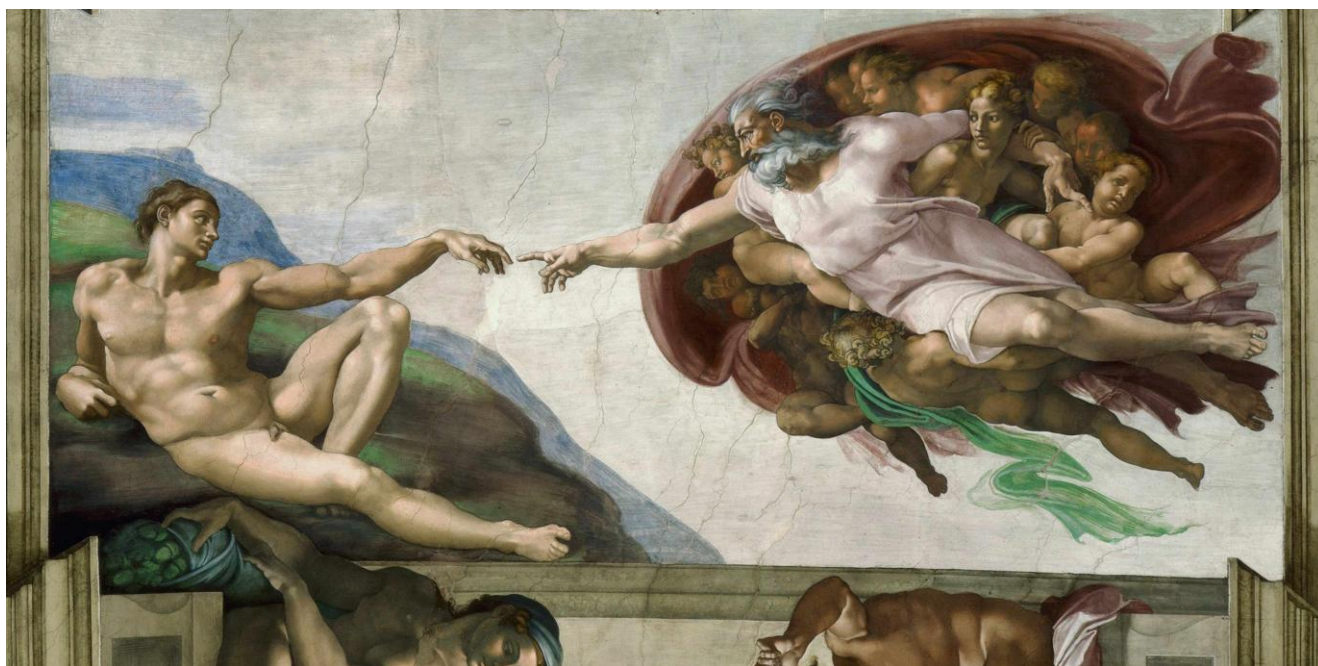
În al doilea rând, artistul posedă o viziune care depășește realitatea imediată, fiind capabil să perceapă acele „forțe tainice” ale universului. Un exemplu unic este Mihai Eminescu, cel care a întruchipat perfect destinul geniului prin opera sa. În „Luceafărul”, el definește prăpastia dintre omul superior (artist) și omul comun: în timp ce oamenii obișnuiți sunt supuși norocului și limitelor terestre, artistul posedă accesul la eternitate, dar prețul plătit este izolarea. Din perspectiva mea, această „sensibilitate hipertrofiată” este ceea ce îl face pe artist inadapdat în sensul banal al cuvântului. Consider că forța sa interioară îi impune o altă scară a valorilor; acolo unde noi vedem un obstacol sau o durere, artistul vede materia primă pentru o capodoperă. Această capacitate de a transfigura tragicul în estetic este, în viziunea mea, dovada supremă că artistul nu poate fi privit ca un om asemenea celorlalți, el fiind un „traducător” al absolutului pentru restul lumii.

În concluzie, artistul ocupă o poziție privilegiată și tragică în același timp. Chiar dacă are nevoi umane firești, imperativul creativ îl forțează să iasă din tiparele sociale comune. Prin jertfă (renunțare) metafizică și curajul asumării suferinței, el nu doar că își depășește propria condiție biologică, dar reușește să transforme realitatea fragilă într-un mit durabil, rămânând o mărturie vie a geniului creator.

— *Leaua Ioana-Teea*

V. CUGETĂRI DESPRE ARTIST ȘI OM

1. Cugetări selectate

1. Artă este impunerea unui tipar asupra experienței și plăcerea noastră estetică este recunoașterea acestui tipar. (Alfred North Whitehead)
2. O conștiință vinovată trebuie să se confeseze. O operă de artă este o confesiune. (Albert Camus)
3. Adevărata operă de artă este umbra perfecțiunii divine. (Michelangelo)
4. Pe nicio cale nu ocolești în mod sigur lumea decât prin artă, și nu te unești mai sigur cu ea decât prin artă. (Wolfgang von Goethe)
5. Întreaga artă este autobiografică. Perla este autobiografia scoicii. (Federico Fellini)
6. Să crezi ca un zeu, să poruncești ca un rege, să muncești ca un rob! (Constantin Brâncuși)
7. Artistul aparține operei sale și nu opera artistului. (Novalis)
8. Scopul nu este să faci artă, ci să fii în acea stare care face arta inevitabilă. (Robert Henri)
9. Artă este mâna dreaptă a naturii. Ultima ne-a dat numai ființarea, cea dintâi ne-a făcut oameni.
10. Nu există nimic cu adevărat mai artistic decât să iubești oamenii. (Vincent van Gogh)
11. Artă este un anti-destin. (André Malraux)
12. Un artist nu își termină cu adevărat niciodată lucrarea, el doar o abandonează. (Paul Valéry)
13. Rolul artistului este să pună întrebări și nu să dea răspunsuri. (Anton P. Cehov)
14. Artă este o colaborare între Dumnezeu și artist, și cu cât face mai puțin artistul, cu atât mai bine. (André Gide)
15. Atât de vastă este artă; atât de îngustă este înțelegerea umană. (Alexander Pope)

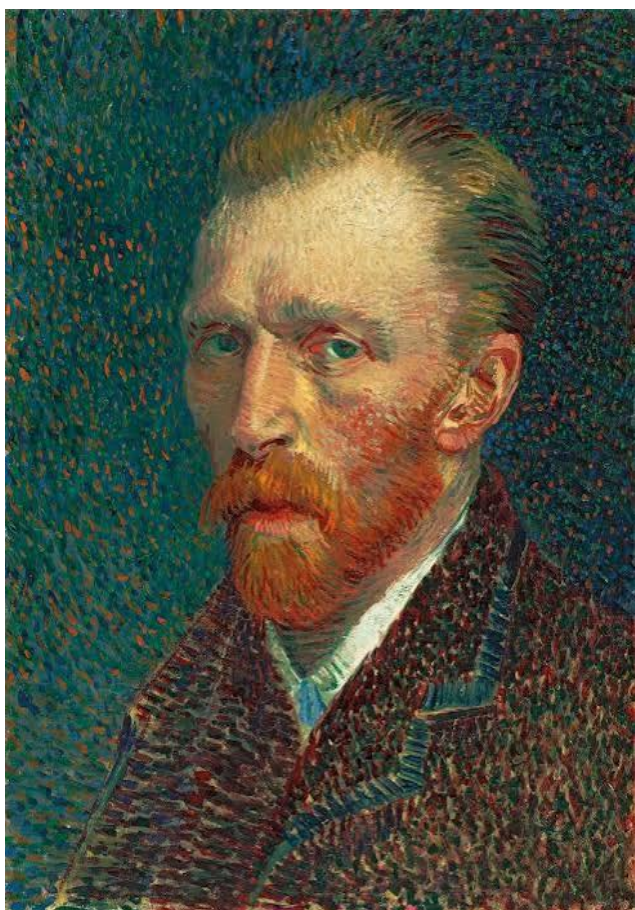
Comentariu cugetare – Andrici Faustina

Cugetarea lui Vincent van Gogh – „Nu există nimic cu adevărat mai artistic decât să iubești oamenii” – exprimă ideea că arta nu se rezumă doar la talent, tehnică sau frumusețe estetică, ci izvorăște din capacitatea omului de a simți și de a dăruia afecțiune celor din jur. Prin această afirmație, artistul sugerează că iubirea față de oameni este cea mai profundă formă de creație, deoarece presupune sensibilitate, empatie și sacrificiu.

Van Gogh însuși a fost un om care a exprimat, în propriile picturi, emoțiile și suferințele oamenilor simpli. El considera că arta adevărată trebuie să transmită căldură sufletească și apropiere umană. A iubi oamenii înseamnă a-i înțelege, a-i accepta și a le oferi sprijin și atenție, iar aceste gesturi pot transforma viața într-o operă de artă morală și spirituală.

Sunt de acord cu această idee deoarece, într-o lume dominată de egoism și indiferență, iubirea și respectul față de ceilalți reprezintă valori esențiale. Un om capabil să ofere bunătate și compasiune creează armonie în jur, asemenea unui artist care aduce frumusețe prin arta sa. Astfel, iubirea devine cea mai autentică expresie a emoției umane.

— Andrici Faustina

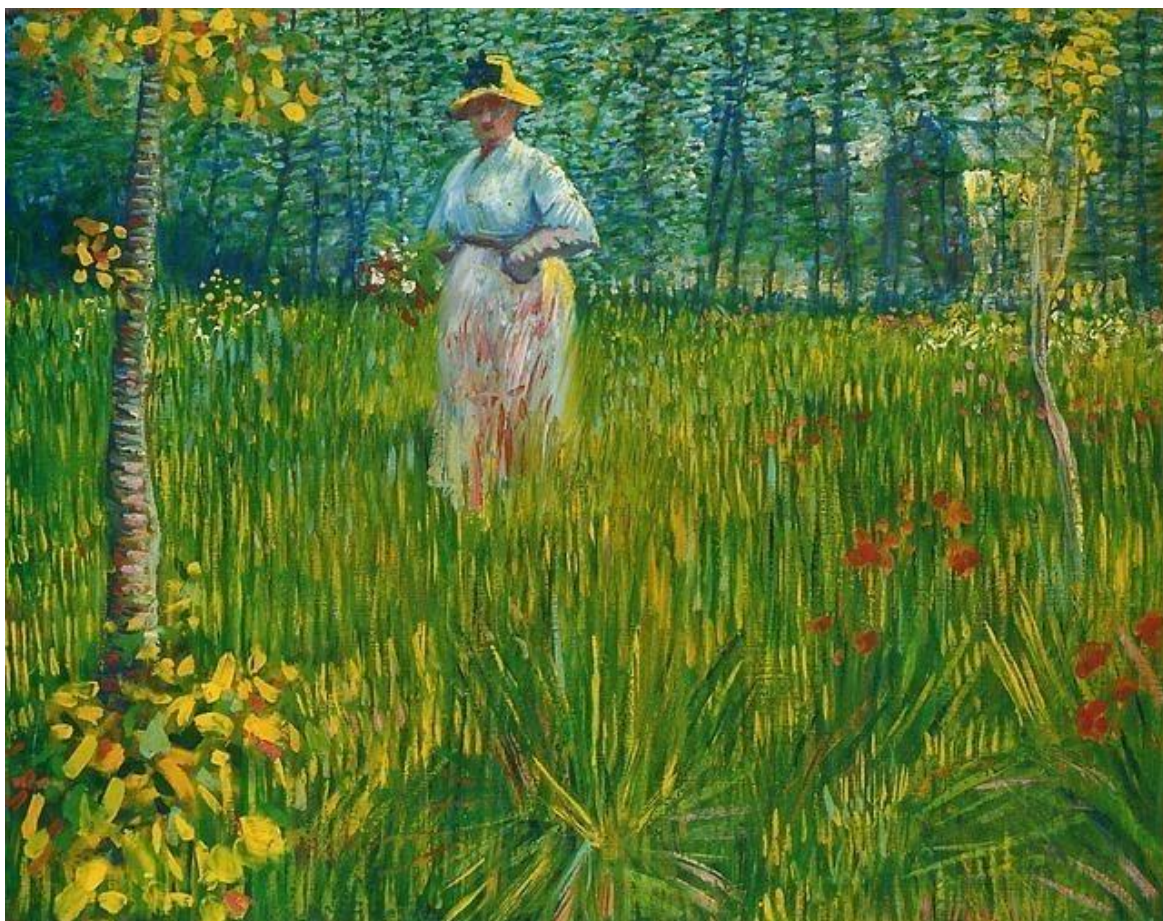
Comentariu cugetare – Burtan Calin-Rares

„Am ales citatul Vincent van Gogh: «Nu există nimic cu adevărat mai artistic decât să iubești oamenii.» Am ales acest citat deoarece transmite un mesaj profund despre adevărata valoare a artei și a umanității. De multe ori, oamenii cred că arta înseamnă doar pictură, muzică sau literatură, însă Van Gogh arată că cea mai importantă formă de artă este iubirea față de ceilalți. Consider că acest citat este foarte actual, deoarece într-o lume în care oamenii sunt tot mai ocupați și mai influențați de alții, empatia, bunătatea și sprijinul oferit celor din jur devin esențiale.

Citatul este sensibil, emoționant și plin de sinceritate. Prin simplitatea lui, reușește să transmită o idee puternică: un om care iubește și îi respectă pe ceilalți creează frumusețe în jurul său, la fel cum un artist creează o operă de artă.

În opinia mea, acest citat evidențiază faptul că adevărata frumusețe vine din suflet și din modul în care ne purtăm cu oamenii. De aceea l-am ales, pentru că mă face să înțeleg că omenia este cea mai valoroasă formă de artă.

— Burtan Calin-Rares

Comentariu cugetare – Ciubotaru Narcis-Fabian

„Arta este o colaborare între Dumnezeu și artist, și cu cât face mai puțin artistul, cu atât mai bine.” (André Gide)

Am ales această cugetare deoarece mi s-a părut că definește arta nu ca un simplu exercițiu de tehnică, ci ca pe un act de colaborare al lui Dumnezeu cu artistul, un act de sinergie spirituală. André Gide plasează artistul într-o postură de smerenie, transformându-l dintr-un meșteșugar orgolios într-un ilustrator al sacrului.

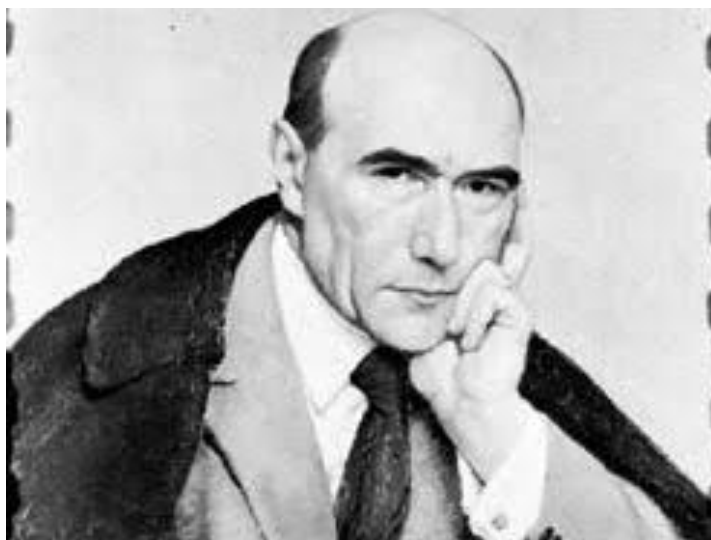
În opinia mea, această cugetare sugerează că arta nu este doar un produs al minții umane, ci un fel de dialog între om și divinitate. Atunci când Gide spune că e mai bine ca artistul să „facă mai puțin”, el nu se referă la lene, ci la ideea de a nu lăsa orgoliul sau dorința de a impresiona să strice puritatea inspirației.

În primul rând, această perspectivă ne arată că artistul ar trebui să fie un fel de „traducător” al frumosului care vine de la Dumnezeu. Dar aceasta înseamnă că omul are capacitatea de a capta inspirația, de aceea este un artist. El devine un canal prin care se manifestă absolutul, iar valoarea lui nu stă în tehnica lui forțată, ci în sensibilitatea cu care primește acest dar divin.

În al doilea rând, ideea de „colaborare” transformă actul de creație într-o dovadă de profundă modestie. Cu cât intervenția umană este mai discretă și mai curată, lipsită de dorința egoistă de a epata, cu atât opera finală devine mai sinceră și mai aproape de perfecțiune. Practic, cele mai frumoase creații, precum o poezie care ne mișcă sau o melodie care ne emoționează, par adesea simple și firești, tocmai pentru că autorul lor a știut să lase ideea pură să strălucească fără să o încarce cu elemente artificiale.

În concluzie, am optat pentru această cugetare deoarece ne oferă o lecție despre autenticitate în artă. Valoarea unei opere nu se măsoară în demonstrația de forță a creatorului, ci în capacitatea sa de a se retrage în plan secund pentru a lăsa frumosul divin să se exprime liber prin munca sa.

— Ciubotaru Narcis-Fabian

Comentariu cugetare – Goriac Iustin

„Să crezi ca un zeu, să poruncești ca un rege, să muncești ca un rob” – Constantin Brâncuși

Am ales acest citat deoarece exprimă într-un mod profund adevărul despre succes și despre condiția artistului. Acest citat mi se pare valoros deoarece arată că talentul nu este suficient fără muncă și disciplină.

În primul rând, expresia „să crezi ca un zeu” sugerează puterea imaginației și a inspirației. Artistul are capacitatea de a da viață unor idei și emoții, transferând realitatea în artă. Prin creație, omul își depășește limitele și lasă ceva durabil în lume.

În al doilea rând, expresia „să poruncești ca un rege” evidențiază încrederea și autoritatea pe care trebuie să le aibă un creator asupra propriei opere. Un artist adevărat trebuie să fie stăpân pe viziunea sa și să nu renunțe în fața criticilor sau a dificultăților.

Cel mai important mesaj este, însă, „să muncești ca un rob”. Brâncuși subliniază faptul că marile realizări nu apar din întâmplare, ci prin efort continuu, sacrificiu și perseverență. Chiar și cei mai talentați oameni au nevoie de muncă pentru a-și atinge scopurile.

Consider că acest citat este o lecție de viață pentru orice om, nu doar pentru artiști, deoarece succesul se construiește prin pasiune și muncă perseverentă.

— Goriac Iustin

Comentariu cugetare – Dospinescu Maria

„Rolul artistului este să pună întrebări și să nu dea răspunsuri” – Anton Pavlovici Cehov

În primul rând, acest citat evidențiază faptul că arta nu are rolul de a oferi soluții clare, ci de a provoca gândirea. Un artist autentic nu impune o idee unică, ci deschide mai multe perspective asupra realității. Prin operele sale, el determină publicul să reflecteze, să își pună întrebări despre viață, despre societate și despre propriile convingeri. Astfel, arta devine un mijloc de explorare intelectuală și emoțională, nu doar o simplă formă de explorare.

În al doilea rând, consider că această idee este valoroasă, deoarece oferă libertatea de interpretare fiecărui individ. Dacă artistul ar oferi răspunsuri exacte, atunci sensul operei ar fi limitat. În schimb, fiecare persoană poate înțelege mesajul în mod diferit, în funcție de experiențele și trăirile sale. Acest lucru face ca arta să fie mereu actuală și relevantă.

În concluzie, am ales acest citat, deoarece subliniază rolul profund al artei, acela de a stimula gândirea și de a crea un dialog între artist și public, acest aspect face omenesc arta.

— *Dospinescu Maria*

Alte comentarii selectate

Leaua Ioana-Teea: Alegerea citatului lui Vincent Van Gogh, „Nu există nimic cu adevărat mai artistic decât să iubești oamenii”, se justifică prin profunzimea sa umanistă. Într-o listă plină de definiții tehnice sau filosofice despre artă, Van Gogh oferă cea mai caldă perspectivă: arta nu este doar despre obiecte, ci despre conexiune. Consider că acest gând este extrem de puternic deoarece transformă bunătatea și empatia într-o formă de măiestrie. Pentru a iubi oamenii, la fel ca pentru a picta o capodoperă, ai nevoie de răbdare, de capacitatea de a vedea frumosul în imperfecțiune și de curajul de a fi vulnerabil.

Șandru Cristina: Citatul lui Vincent van Gogh – „Nu există nimic cu adevărat mai artistic decât să iubești oamenii.” – transmite ideea că adevărata artă nu se rezumă doar la pictură, muzică sau literatură, ci se regăsește în felul în care ne purtăm cu cei din jur. Artistul sugerează că iubirea, empatia și grija față de oameni sunt cele mai frumoase forme de exprimare umană. A iubi înseamnă să înțelegi, să accepți și să ajuți, iar aceste gesturi necesită sensibilitate și sinceritate, asemenea creației artistice.

Gîrbaciu Miruna-Andreea: Afirmția „Artistul aparține operei sale și nu opera artistului” răstoarnă perspectiva clasică asupra proprietății creative, sugerând că actul creației este unul de devotament total, chiar de sacrificiu de sine. În această viziune, artistul nu este un stăpân care mănuieste un instrument, ci mai degrabă un vehicul prin care ideea prinde viață, devenind subordonat propriei viziuni. Odată ce o operă este finalizată, ea dobândește o existență independentă și o autoritate morală asupra creatorului său.

Ilie Ana-Maria: Am ales cugetarea „Atât de vastă este arta; atât de îngustă este înțelegerea umană” de Alexander Pope deoarece aceasta exprimă foarte bine diferența dintre complexitatea artei și limitele omului în a o înțelege pe deplin. Artă poate transmite emoții, idei și mesaje diferite pentru fiecare persoană, iar acest lucru o face infinită și valoroasă. Uneori, oamenii privesc o operă superficial și cred că au înțeles totul, însă adevăratul sens al artei poate fi mult mai profund.

Istrate Ada-Maria: Am ales să comentez citatul „Nu există nimic cu adevărat mai artistic decât să iubești oamenii”, care este al lui Vincent van Gogh deoarece transmite o idee profundă despre legătura dintre artă și umanitate. De multe ori, asociem artă doar cu pictura, muzica sau literatura, însă acest citat sugerează că adevărata artă se regăsește în felul în care îi tratăm pe ceilalți. Mi se pare un mesaj actual și valoros, într-o lume în care oamenii sunt adesea preocupați de propriile interese și uită importanța empatiei și a iubirii față de semenii.

Mătrescu Alesia-Maria: Aleg cugetarea lui Constantin Brâncuși: „Să crezi ca un zeu, să poruncești ca un rege, să muncești ca un rob”. Consider că această idee exprimă perfect adevărul despre succesul artistic și despre viață. Talentul și imaginația sunt importante, însă fără disciplină și muncă nu pot duce la rezultate valoroase. Brâncuși evidențiază faptul că un artist trebuie să aibă viziune și încredere în creația sa, dar și puterea de a depune efort constant.

Oiță Sofia-Elena: Afirmatia lui Anton Cehov, „rolul artistului este să pună întrebări și să nu dea răspunsuri”, subliniază importanța artei ca explorare, nu ca dogmă. Alegerea mea pentru acest text se bazează pe convingerea că arta autentică provoacă, nu prescrie. Atunci când un artist pune întrebări, el invită publicul la reflecție personală și la dezvoltarea gândirii critice.

Tănasă Ioana Alexandra: Am ales citatul lui Anton Cehov: „Rolul artistului este să pună întrebări și nu să dea răspunsuri”. L-am ales deoarece exprimă foarte bine adevărata putere a artei. Un artist nu trebuie să ofere soluții exacte, ci să îi facă pe oameni să gândească, să simtă și să privească lumea din perspective diferite.

Farcaș Antonela: Fragmentul exprimă o viziune profund meditativă asupra existenței umane. Ideea centrală este rătăcirea omului și dificultatea de a-și găsi un sens în viață, sugerată prin imaginea „rătăcirii din loc în loc”. Aceasta reflectă o stare de neliniște interioară și căutare continuă. De asemenea textul evidențiază trecerea vieții.

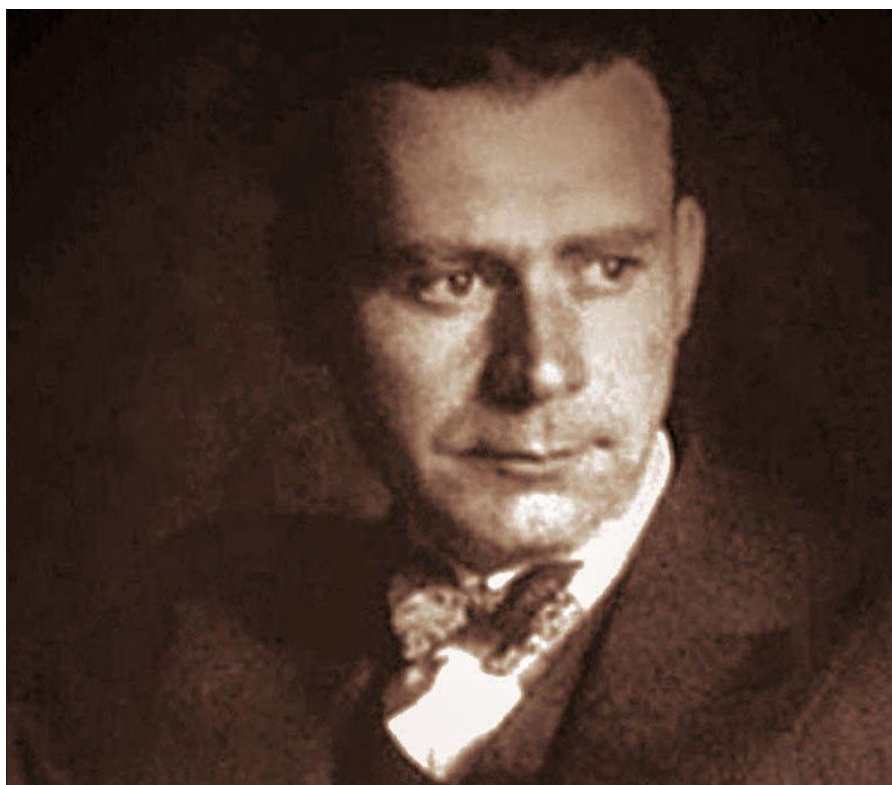
VI. COMENTARII DE TEXT + „MEȘTERUL MANOLE”, DE LUCIAN BLAGA

Fragmentul exprimă o viziune profund meditativă asupra existenței umane. Ideea centrală este rătăcirea omului și dificultatea de a-și găsi un sens în viață, sugerată prin imaginea „rătăcirii din loc în loc”. Aceasta reflectă o stare de neliniște interioară și căutare continuă.

De asemenea textul evidențiază trecerea vieții. Versurile „când noi nu vom mai fi” sugerează dispariția inevitabilă a omului în contrast cu permanența care continuă să existe și să „amintească” de oameni într-un mod impersonal. Astfel identitatea umană se pierde în timp, iar existența capătă un caracter trecător.

În final, opoziția dintre „strălucirea” lumii exterioare și „pustietatea” interioară scoate în evidență conflictul dintre aparență și trăirea sufletească. Deși lumea este plină de frumusețe, omul resimte un gol interior profund. Fragmentul reflectă astfel concepția autorului despre condiția umană, marcată de neliniște, fragilitate și dorința de sens.

— Farcaș Antonela

VII. LECTURA, O CALE PRIN CARE DEVII CU ADEVĂRAT OM

Consider că lectura este o cale prin care devii cu adevărat om deoarece contribuie la formarea personalității, la dezvoltarea gândirii, la înțelegerea profundă a lumii și a celorlalți.

În primul rând, cărțile oferă informații, idei și perspective diverse, ajutându-te să înțelegi mai bine realitatea și să iei decizii în mod responsabil. În al doilea rând, lectura dezvoltă empatia și sensibilitatea. Prin intermediul personajelor și al experiențelor pe care acestea le trăiesc, cititorul învață să înțeleagă emoțiile, suferințele și aspirațiile oamenilor. Astfel, el devine mai tolerant, mai înțelegător și mai apropiat de valorile umane fundamentale. Nu în ultimul rând, lectura contribuie la dezvoltarea limbajului și imaginației. Cititorul învață să se exprime mai clar, își formează capacitatea de a crea și de a visa. Lectura este una dintre cele mai importante căi prin care omul se formează ca ființă completă. Prin lectură omul ajunge să se cunoască pe sine și pe ceilalți, se produce astfel devenirea autentică omenească a celui care citește.

Lectura reprezintă o aventură de formare a personalității. Citind, ne îmbogățim vocabularul și optimizăm felul în care acumulăm cunoștințe, devenim mai siguri pe noi, mai persuasivi. Lectura acționează ca o oglindă a sufletului, delimitând empatia, suferința sau bucuria.

Citind, devenim reactivi la o gamă mai largă de emoții, ne încurajează să respingem concepțiile care contravin principiilor noastre. De la Micul Prinț învățăm importanța prieteniei, a iubirii, a responsabilității față de cei dragi. Citind romanul „Baltagul”, trăim speranța, tristețea, curajul.

Cititorul, ca om, este nevoit să depună efort de înțelegere a textului, să identifice aspectele penibile, imorale, absurde. Aceasta înseamnă că omul care citește își propulsează viața la un nivel superior, lectura poate ocasiona schimbări necesare pentru progresul moral și spiritual. O societate care nu citește devine mai ușor de manipulat. Citind „Rinocerii”, de Eugen Ionescu, descoperim cu uimire „rinocerita”, metafora culturală pentru pierderea conștiinței umane în favoarea mentalității de

turmă. Rând pe rând cetățenii acelui oraș renunță la cultură, limbaj și logică, transformându-se în monștri violenți. Singurul care refuză confortul comunitar este Berenger, asumându-și izolarea, dar păstrându-și sensibilitatea și valorile morale. El rămâne „ultimul om”, își salvează umanitatea/omenia tocmai prin libertatea de gândire întreținută de lectură.

Lectura este o cale fundamentală prin care omul devine om, transformă ființa biologică într-o ființă conștientă de sine, reflexivă, empatică, inserată în comunitate. Aceasta nu este doar o metaforă poetică, ci o idee profundă, dezvoltată prin cercetarea psihologică, antropologică, filosofică. Lectura ne scoate din limitele existenței personale. Fără lectură, omul rămâne prizonierul propriilor limite: de timp, de loc, de mediu social, de durată a vieții. Umberto Eco afirma: „Cine nu citește, trăiește o viață. Cine citește, trăiește 5000 de vieți.”

Studiile neurologice arată că lectura activează aceleași zone ale creierului ca și interacțiunile sociale explicite. Citind, omul învață să pună întrebări, să compare idei, să scape de manipulare. Dacă ne referim la filosofia lui Platon, care vorbea despre „peștera iluziilor” în care omul este obligat să trăiască, împotriva voinței lui, putem afirma că lectura este o formă de eliberare din peștera propriei ignoranțe. Autori precum Hannah Arendt și George Orwell au creat ficțiuni despre regimurile totalitare, care se tem de cititori, pentru că lectura dezvoltă gândirea critică.

Omul devine om prin lectură, pentru că aceasta îl ridică deasupra condiției sale de ființă instinctuală, îl face pe om conștient de libertatea sa, de responsabilitatea sa, de apartenența sa la o comunitate trans-generațională.

A citi înseamnă a fi, concomitent, mai aproape de valorile personale, individuale dar și de valorile omului, din toate locurile și din toate timpurile.

Text argumentativ selectiv, redactat de elevii clasei a IX-a C: Ilie Ana-Maria, Marciuc Maria, Oiță Sofia-Elena, Plămadă Ioana, Gîrbaciu Miruna-Andreea, Hatlevik Anna

— Sfârșitul portofoliului —

Colegiul Național „Garabet Ibrăileanu” Iași • 2025-2026